

**Rodzic jako doradca swojego
dziecka przy wyborze szkoły
ponadpodstawowej**

Rodzicu!

To Ty masz największy wpływ na podejmowanie decyzji przez Twoje dziecko. Jesteś pierwszym doradcą swojego nastolatka w przeróżnych sprawach dnia codziennego, zatem spróbuj także wesprzeć go w wyborze szkoły i zawodu.

Jak pomóc dziecku w wyborze szkoły ponadpodstawowej?

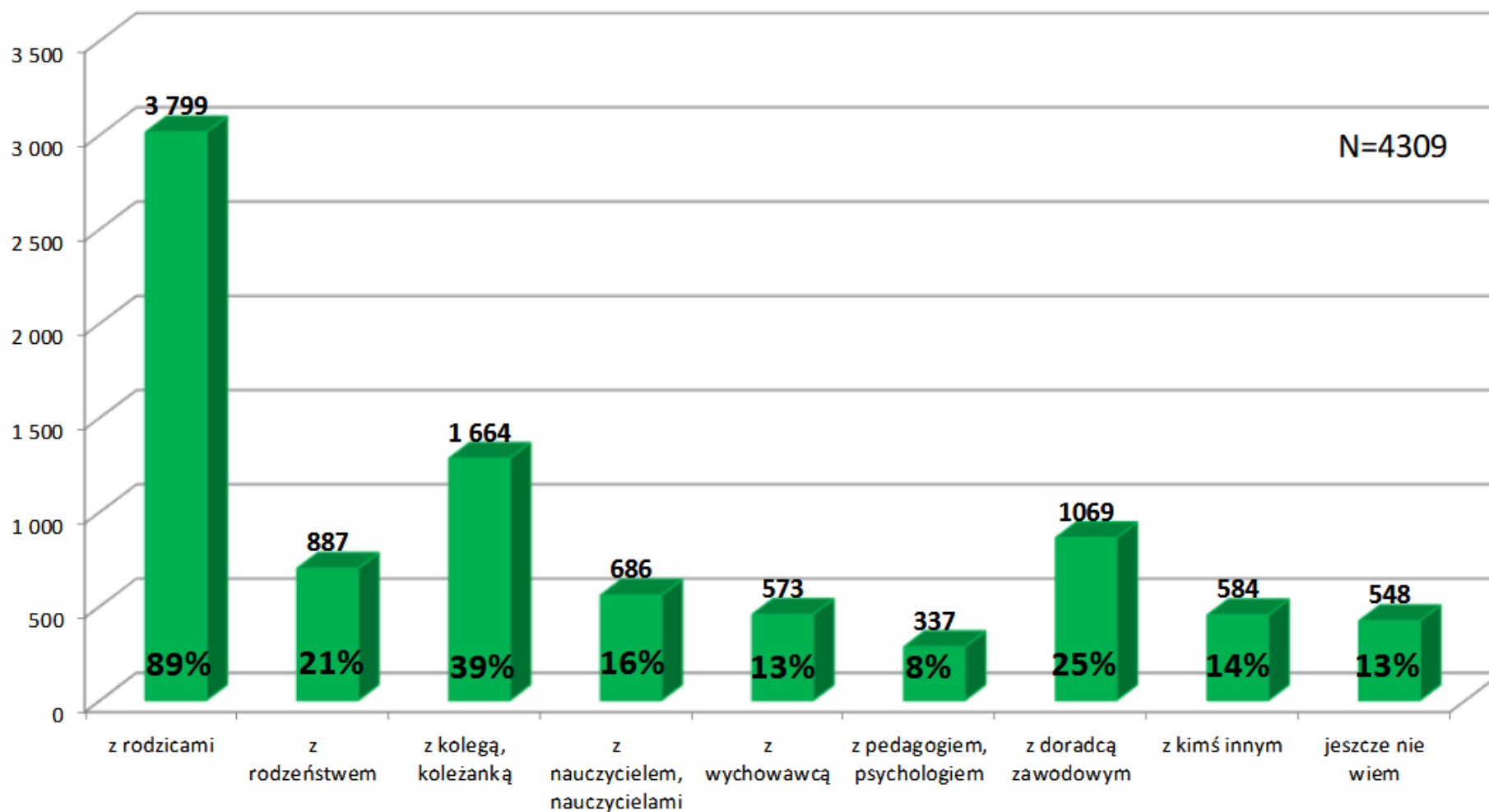
Możesz:

- Zaobserwować, jakie czynności chętnie wykonuje Twoje dziecko, co je pasjonuje, zajmuje, ciekawi;
- Przyglądać się temu, w których zajęciach pozalekcyjnych Twoje dziecko czuje się jak przysłowiowa „ryba w wodzie”;
- Rozmawiać na temat interesujących córkę lub syna przedmiotów szkolnych;
- Towarzyszyć w codziennych obowiązkach - to pozwala na zaobserwowanie przejścia z dziecięcej fazy marzeń, zawodowych fantazji poprzez fazę zainteresowań do krystalizacji pomysłów na siebie;
- Angażować się w życie szkoły, także we współpracę związaną ze wspieraniem uczniów w planowaniu kariery edukacyjnej i zawodowej.

Dlaczego Ty, Rodzicu jesteś najlepszym doradcą zawodowym dla swojego dziecka?

- dobrze znasz swoje dziecko,
- możesz motywować je do szukania odpowiedzi na pytanie „Co chcę robić w życiu?”,
- stanowisz dla dziecka najważniejszy punkt odniesienia w rozumieniu świata, także tego związanego z pracą zawodową, czy uczeniem się,
- przekazujesz informacje o zawodach, szkołach, pracy zawodowej; często jesteś pierwszym źródłem informacji, któremu Twoja córka lub syn z zaufaniem przyklejają etykietę „wiarygodne”,
- dzielisz się z dzieckiem swoją wiedzą i własnymi doświadczeniami zawodowymi.

Z kim uczniowie konsultują decyzje o wyborze szkoły ponadpodstawowej

Źródło: Badania ankietowe w ramach Projektu "Sięgnij po więcej - rozwój doradztwa zawodowego w szkołach podstawowych m.st. Warszawa" - 2020 r.

Koncepcja rozwoju zawodowego wg. Donalda Supera

- **I Stadium wzrostu** (*od narodzin do 14-15 roku życia*)
- Czas identyfikacji z ważnymi dla dziecka osobami z rodziny i szkoły. Można wyróżnić trzy podokresy:
 - *Fantazji (4 -10 rok życia)* – dominującą rolę odgrywają potrzeby i fantazje, ważne jest odgrywanie ról społecznych w zabawie
 - *Zainteresowań (11-12 rok życia)* – wzrasta rola zainteresowań, robienie tego co się lubi staje się głównym czynnikiem determinującym aspiracje i aktywności dziecka
 - *Umiejętności (13-14 rok życia)* – analizowanie własnych zdolności w kontekście wymagań zawodowych

- **II Stadium eksploracji** (*15-24 rok życia*)
- Przymierzanie różnych ról do siebie i ich wypróbowywanie. Występują tutaj następujące podokresy:
 - *Próbowania (15-17 rok życia)* – próba wyboru zawodu na wspólnej bazie zainteresowań, zdolności, wartości i korzyści
 - *Przejęciowy (18-21 rok życia)* – ocena rzeczywistości, pojęcie swego "ja" kształtuje się na podstawie pierwszych doświadczeń zdobywanych w trakcie nauki zawodu, czy rozpoczynania pracy zawodowej
 - *Próby (22-24 rok życia)* – osoba rozpoczyna pracę, którą wypróbowuje jako pracę stałą

Doradca zawodowy

To specjalista, który może być wsparciem w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej:

- może towarzyszyć w odkrywaniu mocnych stron, umiejętności, predyspozycji, talentów i zainteresowań
- udzieli informacji o ofercie edukacyjnej
- może wskazać źródła wiedzy o zawodach
- pomoże stworzyć plan działania
- **niezbędnym elementem wsparcia doradczego jest współpraca i dobrowolne zaangażowanie ucznia**

Ścieżki kształcenia

Ścieżka edukacyjna wybierana jest w ramach indywidualnego
„projektu życiowego”

Planowanie drogi edukacyjnej

Planowanie przyszłości
dziecka powinno się
odbywać w czterech
etapach

1 2 3 4

Etap pierwszy

Poznanie własnych zasobów

- zainteresowania
- umiejętności
- uzdolnienia
- stan zdrowia

Poznanie świata zawodów i rynek pracy

- informacje o zawodach, kwalifikacjach
- znaczenie pracy w życiu człowieka
- trendy zachodzące we współczesnym świecie

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

- oferta szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych
- kryteria rekrutacyjne
- system edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej
- uczenie się przez całe życie

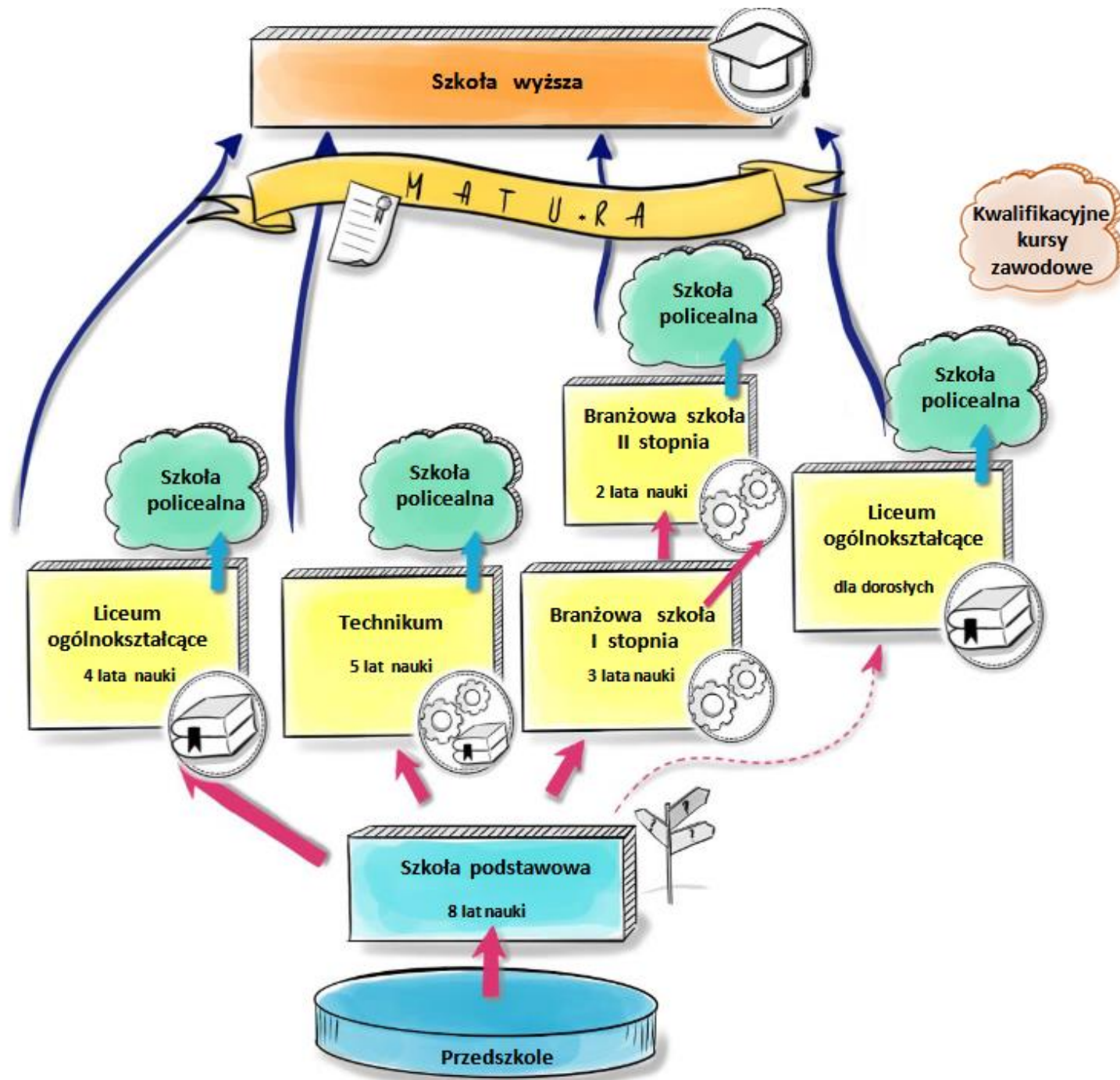
Etap czwarty

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

- określenie celów i planów edukacyjno-zawodowych z uwzględnieniem własnych zasobów
- planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej z uwzględnieniem konsekwencji podjętych wyborów
- osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej

Schemat systemu edukacji

Szkoły specjalne - rekrutacja

- podstawą do ubiegania się o przyjęcia ucznia do szkoły specjalnej jest orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wystawione przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną (*rodzic powinien już na początku ósmej klasy złożyć wniosek o orzeczenie lub jego aktualizację*)
- rekrutacja do szkół specjalnych odbywa się na innych zasadach oraz w innych terminach (*kończy się wcześniej*), szczegółowe informacje są dostępne w placówkach specjalnych

Pełen wykaz placówek na stronie:

<https://zachodniopomorskie.osrodki-wychowawcze.edubaza.pl/>

Szkoły ponadpodstawowe przy Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii - rekrutacja

Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są prowadzone dla młodzieży, która z powodu zaburzeń rozwojowych, trudności w uczeniu się i zaburzeń w funkcjonowaniu społecznym jest zagrożona niedostosowaniem społecznym i wymaga stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy, wychowania oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej i socjoterapii.

- Do podjęcia nauki wymagane jest orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na zagrożenie niedostosowaniem społecznym,
- rekrutacja odbywa się na innych zasadach, szczegółowe informacje są dostępne w placówkach.

Pełen wykaz placówek na stronie:

<https://zachodniopomorskie.osrodki-wychowawcze.edubaza.pl/>

Co po szkole PODSTAWOWEJ?

```
graph TD; A[Co po szkole PODSTAWOWEJ?] --> B[Liceum Ogólnokształcące]; A --> C[Technikum]; A --> D[Branżowa Szkoła I stopnia]; B --> E["• uzyskanie świadectwa ukończenia liceum ogólnokształcącego<br/>• uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego"]
```

Liceum
Ogólnokształcące

Technikum

Branżowa Szkoła
I stopnia

- uzyskanie świadectwa ukończenia liceum ogólnokształcącego
- uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego

Co po liceum ogólnokształcącym?

Co po szkole PODSTAWOWEJ?

Liceum
Ogólnokształcące

Technikum

Branżowa Szkoła
I stopnia

Technikum, którego ukończenie umożliwia:

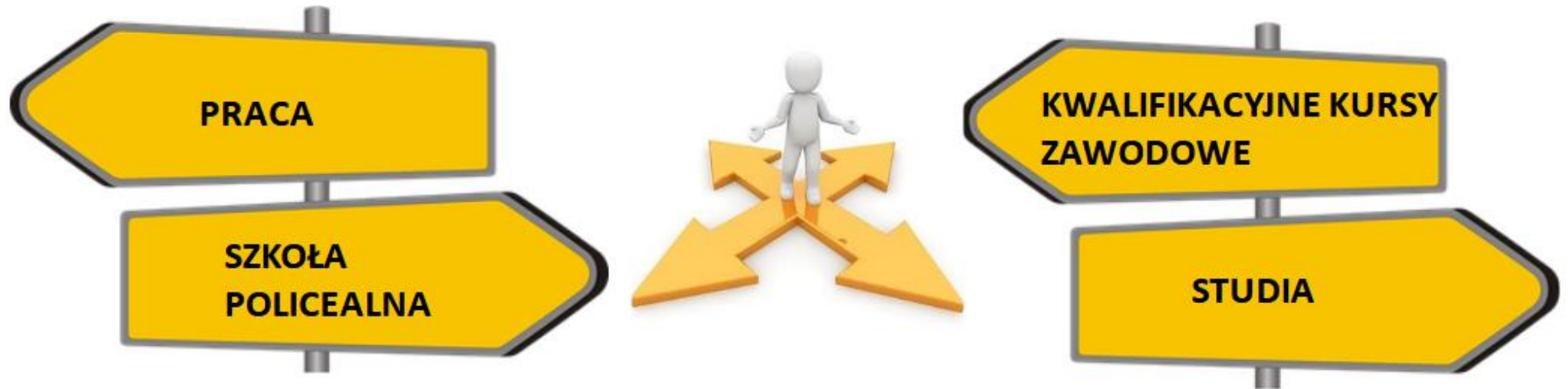
- uzyskanie świadectwa ukończenia technikum
- uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie

UWAGA: przystąpienie do egzaminu zawodowego jest obowiązkowe

- uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego
Dyplom można odebrać z suplementem Europass, prezentującym umiejętności zawodowe i kompetencje w sposób czytelny w całej Unii Europejskiej

<https://europass.cedefop.europa.eu/pl/documents>

Co po technikum?

Co po szkole PODSTAWOWEJ?

Liceum
Ogólnokształcące

Technikum

Branżowa Szkoła
I stopnia

Trzyletnia branżowa szkoła I stopnia, której ukończenie umożliwia:

- uzyskanie świadectwa ukończenia branżowej szkoły I stopnia
- uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie

UWAGA: przystąpienie do egzaminu zawodowego jest obowiązkowe

Po ukończeniu Branżowej Szkoły I stopnia można kontynuować kształcenie w dwuletniej Branżowej Szkole II stopnia lub w liceum dla dorosłych od II klasy

Co po branżowej szkole I stopnia?

Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie

- Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie jest egzaminem zewnętrznym
- W zawodach, których kształcenie odbywa się w branżowej szkole I stopnia wyodrębniono tylko jedną kwalifikację w zawodzie
- W zawodach, których kształcenie odbywa się w technikum lub szkole policealnej wyodrębnioną jedną lub dwie kwalifikacje
- Po zdaniu egzaminu w zakresie jednej kwalifikacji uczeń będzie uzyskiwał certyfikat kwalifikacji zawodowej
- Po zdaniu wszystkich kwalifikacji wymaganych w danym zawodzie otrzyma dyplom zawodowy

Co po szkole ponadpodstawowej?

Zanim podejmiecie Państwo razem z Dzieckiem decyzję o dłuższej drodze kształcenia (liceum ogólnokształcące + studia) **WARTO** odpowiedzieć m.in. na takie pytania:

- **Czy wyższe wykształcenie będzie dziecku potrzebne do podjęcia wymarzonej pracy?**
- **Czy dziecko ma odpowiednią motywację i wytrwałość, by zrealizować swoje plany związane z długą drogą kształcenia w celu zdobycia wymarzonego zawodu?**

Co po szkole PONADPODSTAWOWEJ?

Studia

Szkoła policealna

Kwalifikacyjne Kursy
Zawodowe

- **Pierwszego stopnia** – wykształcenie wyższe zawodowe – trwają 3-4 lata, absolwent uzyskuje tytuł zawodowy licencjata lub inżyniera.
- **Jednolite studia magisterskie** – trwają 5-6 lat, absolwent uzyskuje tytuł zawodowy magistra uprawniający do wykonywania wybranych zawodów (przykładowe kierunki: farmacja, prawo, psychologia, weterynaria, konserwacja i restauracja dzieł sztuki, fizjoterapia, pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna).

Grupy kierunków studiów

➤ **Ściste**

- Matematyka
- Fizyka
- Chemia

➤ **Przyrodnicze**

- Biotechnologia
- Nauki przyrodnicze
- Ochrona środowiska

➤ **Techniczne**

- Automatyka, robotyka i mechatronika
- Architektura i urbanistyka
- Budownictwo
- Kierunki IT

➤ **Rolnicze, leśne i weterynaryjne**

- Kierunki o żywności i żywności
- Kierunki rolnicze i leśne
- Weterynaria

➤ **Medyczne i o zdrowiu**

- Kierunek lekarski
- Kierunek dentystyczny
- Ochrona zdrowia
- Kierunki wychowania fizycznego
- Farmacja
- Fizjoterapia

Źródło: www.perspektywy.pl

Grupy kierunków studiów

➤ Humanistyczne

- Filologie, języki obce i językoznawstwo
- Filologia polska
- Filozofia
- Historia
- Kulturoznawstwo i wiedza okrajach i regionach
- Teologia

➤ Społeczne

- Dziennikarstwo i komunikacja
- Kierunki ekonomiczne
- Politologia
- Pedagogika i edukacja
- Psychologia
- Socjologia
- Administracja
- Prawo

Źródło: www.perspektywy.pl

Przykładowe kierunki studiów

➤ Artystyczne

- Aktorstwo
- Animacja kultury
- Architektura
- Architektura krajobrazu, wnętrz
- Artystyczna grafika komputerowa
- Ceramika
- Dyrygentura
- Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej, plastycznej
- Film i sztuki audiowizualne
- Filmoznawstwo
- Fotografia
- Grafika, Grafika warsztatowa
- Gry i grafika interaktywna, projektowanie graficzne
- Realizacja obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografia
- Organizacja produkcji filmowej i telewizyjnej
- Kierunek operatorski - obraz multimedialny
- Konserwacja i restauracja dzieł sztuki
- Instrumentalistyka Intermedia
- Historia sztuki
- Malarstwo
- Montaż filmowy
- Muzykoterapia
- Ochrona dóbr kultury

Co po szkole PONADPODSTAWOWEJ?

Studia

Szkoła policealna

Kwalifikacyjne Kursy
Zawodowe

- Jest skierowana do osób posiadających wykształcenie średnie (**nie jest wymagana matura**)
- Nauka trwa od roku do 2,5 roku
- Umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie

Przykładowe kierunki szkół policealnych

- Technik BHP
- Technik administracji
- Opiekunka środowiskowa
- Terapeuta zajęciowy
- Technik farmaceutyczny
- Opiekun medyczny
- Ortoptystka
- Technik sterylizacji medycznej
- Technik dentystyczny
- Technik usług kosmetycznych

Co po szkole PONADPODSTAWOWEJ?

Studia

Szkoła policealna

Kwalifikacyjne Kursy
Zawodowe

- Forma bezpłatnego kształcenia pozaszkolnego, przeznaczona dla osób **dorosłych**
- Ukończenie kursu oraz zdanie egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie uprawnia do otrzymania świadectwa potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Prognozy dla rynku pracy

A. W 2030 roku prawdopodobnie rynek pracy będzie zdominowany przez:

- technologię,
- automatyzację,
- sztuczną inteligencję

Wiele zawodów zniknie, a nowe, oparte na zaawansowanych umiejętnościach technicznych, będą wymagały ciągłego doskonalenia kompetencji.

B. W kontekście tych zmian prognozy dotyczące rynku pracy nabierają szczególnego znaczenia. Jakie zawody będą najbardziej poszukiwane w najbliższych latach? Które branże staną się kluczowe dla wzrostu zatrudnienia? Ekspertci wskazują, że w najbliższych latach szczególnie duże zapotrzebowanie będzie na:

- **Specjalistów IT** – programistów, analityków danych, ekspertów ds. cyberbezpieczeństwa.
- **Pracowników sektora medycznego** – lekarzy, pielęgniarki, fizjoterapeutów.
- **Ekspertów ds. odnawialnych źródeł energii** – inżynierów, techników, specjalistów ds. efektywności energetycznej.
- **Specjalistów e-commerce i marketingu cyfrowego** – analityków, strategów, ekspertów SEO.

Raport „Future of skills. Employment in 2030”

Umiejętności PRZYSZŁOŚCI

- **Uczenie siebie oraz innych**
- **Aktywna nauka i słuchanie**
- **Współdziałanie**
- **Sztuka dedukcji**
- **Kompleksowe rozwiązywanie problemów**
- **Koordinacja**
- **Myślenie logiczne i krytyczne**
- **Ocena i podejmowanie decyzji**
- **Zarządzanie zasobami finansowymi**
- **Zarządzanie zasobami ludzkimi**

Raport „Future of skills. Employment in 2030”

Umiejętności PRZYSZŁOŚCI

- Monitorowanie i ocena wyników
- Negocjowanie i perswazja
- Jasne komunikowanie się
- Programowanie
- Szybkie reagowanie
- Percepcja społeczna
- Ocena systemów i procesów
- Projektowanie technologii
- Zarządzanie czasem
- Wizualizowanie
- Instruowanie

ŹRÓDŁA INFORMACJI

- Doradca zawodowy, pedagog szkolny, nauczyciele
- Uczniowie, absolwenci
- Dni otwarte szkół ponadpodstawowych
- Targi Edukacyjne
- Media: Internet (strony internetowe szkół, rankingi, fora), prasa, radio, TV

**Analfabetą XXI w. nie będzie już ten,
kto nie potrafi czytać ani pisać.
Analfabetą będzie ten, kto nie potrafi się uczyć,
potem oduczać, a następnie znowu uczyć”**

Alvin Toffler (prognostyk i socjolog)

Drodzy Rodzice!

Wspierajcie dzieci

w podjęciu

świadomej decyzji

dotyczącej wyboru szkoły

Życzymy powodzenia!